

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: J. N., zast. JUDr. Vladimírou Smetanovou, advokátkou se sídlem Praha 1, Vodičkova 20, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 23. 10. 2007, č. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 7. 5. 2008, čj. 42 Cad 311/2007 - 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 10. 2007, č. x. Krajský soud v Praze vycházel z následujícího skutkového stavu:

Výše uvedeným správním rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o starobní důchod podle § 58 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). V odůvodnění žalovaná uvedla, že o přiznání starobního důchodu požádal žalobce od 24. 5. 2007. K tomuto datu mu náleží invalidní důchod ve výši 6689 Kč. § 58 zákona č. 155/1995 Sb. stanoví, že pokud jsou splněny současně podmínky nároku na výplatu starobního důchodu a plného invalidního důchodu, vyplácí se jen jeden důchod, a to vyšší. Dnem úpravy výplat pro souběh zaniká nárok na důchod, který se nevyplácí.

Výše starobního důchodu činí 6502 Kč. Skládá se ze základní výměry, která činí 1570 Kč měsíčně a procentní výměry, která v případě žalobce činí 60 % výpočtového základu (8219 Kč), tj. 4932 Kč měsíčně. Vzhledem k tomu, že plný invalidní důchod je vyšší, výplata starobního důchodu nenáleží.

Ze správního spisu soud zjistil, že v osobním listě důchodového pojištění ze dne 11. 9. 2007 je žalobci zhodnocena jak doba vojenské služby, tak i doba pojištění jako osoby samostatně výdělečně činné a rovněž doba vedení žalobce v evidenci uchazečů o zaměstnání u Úřadu práce v Mladé Boleslavi. Z dokladu o výpočtu starobního důchodu, vyhotoveného téhož dne je zřejmé, že výpočtový základ a zároveň osobní vyměřovací základ starobního důchodu činil 8219 Kč, bylo zhodnoceno 40 roků pojištění, což představuje 60 % osobního vyměřovacího základu, tj. 4932 Kč (částka procentní výměry starobního důchodu). Základní výměra činila 1570 Kč a starobní důchod tedy celkem činil 6502 Kč k datu vzniku nároku (24. 5. 2007). K uvedenému datu náležel žalobci invalidní důchod ve výši 6689 Kč. Ačkoliv plný invalidní důchod byl původně přiznán od 3. 8. 1998 v částce 4798 Kč, byl průběžně každoročně valorizován, takže k datu přiznání starobního důchodu činil již částku výše uvedenou. Na starobní důchod přiznávaný až od 24. 5. 2007 nelze valorizace provedené za uplynulých devět let vztáhnout, neboť valorizovat lze pouze důchody již přiznané.

Ve správním spise je založena zpráva reklamní agentury Kompakt, s. r. o. ze dne 20. 1. 2005, z níž vyplývá, že v roce 1995 a v roce 1996 pracoval žalobce u této agentury na dohodu o provedení práce. V takovém případě se z odměny za práci odvádí pouze daň, a nikoliv pojistné na důchodové pojištění. Tuto dobu proto žalobci nelze uznat jako dobu zaměstnání. Dále soud odkázal na § 18 odst. 1 a 4 zákona č. 155/1995 Sb. vymezující rozhodné období pro stanovení osobního vyměřovacího základu. Postup žalované posoudil krajský soud jako správný a žalobu proto podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), jako nedůvodnou zamítl.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Soud se dle jeho názoru nevypořádal s žalobními námitkami týkajícími se nedoplnění osobního listu důchodového pojištění o částky vyměřovacího základu od počátku doby stěžovatelovy výdělečné činnosti, tj. od září 1960, kdy stěžovatel nastoupil do učebního oboru, který řádně ukončil, a zejména za období základní vojenské služby, kterou stěžovatel vykonával od září 1964 do září 1966 (na základě vojenské knížky, kterou žalované řádně předložil). Stěžovateli nebyly dále započteny řádné příjmy ze zaměstnání i v letech následujících ani doba vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání či doba jeho činnosti jako osoby samostatně výdělečně činné. Tímto pak podle stěžovatele došlo k tomu, že vyměřovací základ pro výpočet stěžovatelova starobního důchodu je nižší, než je nejnižší možná výše starobního důchodu, ačkoliv byl zaměstnán i před rokem 1986.

Samotný list důchodového pojištění je podle stěžovatele zcela nepřehledný, nejsou zde řádně uvedeny všechny potřebné skutečnosti (jako např. doba vojenské služby stěžovatele). Stěžovatel má proto důvodné pochybnosti o správnosti tohoto listu, v návaznosti pak i o samotném výpočtu výše starobního důchodu. Jelikož soud přes tyto pochybnosti z listu důchodového pojištění vycházel, spočívá samotné rozhodnutí na neúplném podkladu pro výpočet starobního důchodu. Z uvedených důvodů stěžovatel

navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Praze v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. O jednotlivých stížních námitkách uvážil takto:

Namítá-li stěžovatel, že mu nebyly započteny výdělky z šedesátých let minulého století, je třeba tuto výtku odmítnout jako nedůvodnou. Podle § 18 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. je rozhodným obdobím pro stanovení osobního vyměřovacího základu zásadně období 30 kalendářních roků bezprostředně před rokem přiznání důchodu. Podle § 18 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. se pak do rozhodného období nezahrnují kalendářní roky před rokem 1986. Pokud tedy žalovaná nezohlednila výdělky stěžovatele z období před rokem 1986, postupovala zcela v souladu se zákonem.

Důvodná není ani námitka, podle níž nebyly stěžovateli započteny doby, po které byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání v letech 1990 až 1993. V první řadě je zde nutno rozlišovat mezi podmínkami *nároku* a podmínkami pro stanovení *výše* dávky. Zatímco pro posouzení vzniku nároku je doba, po kterou byl stěžovatel veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, tzv. náhradní dobou pojištění a pro tyto účely se započítává v plném rozsahu, pro stanovení výše důchodu se tato doba podle § 34 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. započítává jen 80 %, a podle § 16 odst. 4 zákona č. 155/1995 Sb. ve spojení s § 9 odst. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a § 12 odst. 7 písm. a) vyhlášky č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, je navíc tzv. vyloučenou dobou, tj. dobou, která není zahrnována do vyměřovacího základu (s tím účelem, aby nebyly oprávněnému „rozměňovány“ výdělky, a tudíž snižován vyměřovací základ). Ani v tomto ohledu proto nelze stěžovateli přisvědčit.

Opodstatněná nakonec není ani námitka chybného zápočtu dob, po které byl stěžovatel osobou samostatně výdělečně činnou. Tuto výtku stěžovatel nijak blíže nekonkretizoval, a nelze proto než reagovat na ni pouze v obecné rovině. Právní úprava účasti osob samostatně výdělečně činných na důchodovém pojištění se sice v průběhu období, po které stěžovatel podnikal, měnila, vždy však platilo, že vyměřovací základ pro výpočet výše pojistného si tato osoba stanovovala (s určitými omezeními) sama [§ 65 vyhlášky č. 149/1988 Sb., § 5 (§ 5a) zákona č. 589/1992 Sb.]. Výše pojistného (a od něj se odvíjející výše částek započitatelného příjmu pro výpočet důchodu) tedy záležela na stěžovateli, a pokud se mu tato s odstupem času jeví jako nízká, nelze tuto skutečnost dávat za vinu žalované. Pokud jde o práci vykonávanou na dohodu o provedení práce, nezakládá tato činnost (jak již ostatně uvedl v odůvodnění napadeného rozsudku krajský soud) účast na důchodovém pojištění.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že napadený rozsudek netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. a), b) ani d) s. ř. s. a kasační stížnost proto zamítl v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. prosince 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu